

Zápis z online zasedání Odborné skupiny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením pro regionální rozvoj

Datum: 25.05.2021

Poradu řídil: Jiří Vencel (NRZP ČR)

Přítomni: Daniela Císařová (KÚ Jihomoravského kraje), Jana Fiedlerová (KÚ Královéhradeckého kraje), Ondřej Flégr (KÚ Pardubického kraje), Petra Fünfkirchlerová (KÚ Ústeckého kraje), Andrea Horáková (KÚ Karlovarského kraje), Karin Imberger (přepisovatelka), Martina Jelínková (ÚV ČR), Andrea Klimečková (KÚ Libereckého kraje), Drahomíra Kunčarová (KÚ Zlínského kraje), Pavel Ptáčník (ÚV ČR), Markéta Skalská (ÚV ČR), Eva Šišková (KÚ Jihočeského kraje), Martina Škovránová (KÚ Moravskoslezského kraje), Jakub Šlajs (KÚ Středočeského kraje), Filip Zapletal (KÚ Plzeňského kraje)

Program jednání:

1. Financování odborného sociálního poradenství
2. Jak kraje ovlivňují a sledují vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením?
3. Formou jakých opatření kraj podporuje osoby se zdravotním postižením v době COVID-19?
4. Informace o schváleném Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, jeho hlavní oblasti
5. Podněty členů na témata dalšího jednání odborné skupiny
6. Různé

Předseda Jiří Vencel úvodem přivítal účastníky jednání a informoval, že členky a členové si měli předem k prvním třem bodům jednání připravit odpovědi na otázky, přibližně polovina je poslala písemně, na jednání by měly být prezentovány především podklady, které nebyly zaslány písemně, všechny podklady za jednotlivé kraje budou tvořit přílohu zápisu.

Martina Jelínková seznámila odbornou skupinu se změnami v členství, za Moravskoslezský kraj není aktuálně jmenován žádný člen, za Karlovarský kraj byla nově jmenována Andrea Horáková a za Královéhradecký kraj Jana Fiedlerová.

1. Financování odborného sociálního poradenství

V době omezeného pohybu a sdružování se již mnoho měsíců nekonají akce spolků, kde se členové mohli zeptat na řešení svých problémů vyplývajících z obtížné sociální situace a zdravotního stavu. Za této situace tedy stoupá zájem o distanční poradenství. Přestože se jedná o velice potřebnou službu, je na většině krajů až na posledních příčkách podpory.

Zástupci krajů měli k tomuto bodu odpovědět na otázku „Jak je finančně podpořeno odborné sociální poradenství v roce 2021 a ve srovnání s rokem 2020?“.

Jiří Vencel shrnul, že z došlých podkladů vyplývá, že většina krajů provádí financování odborného sociálního poradenství na úrovni roku 2020. U dvou krajů došlo k výraznému navýšení finanční podpory např. Středočeský kraj, u Zlínského kraje došlo k určitému snížení podpory.

Andrea Horáková uvedla, že v Karlovarském kraji jsou 3 poskytovatelé odborného sociálního poradenství, v roce 2021 došlo k navýšení o 42 % - 1 163 tis. Kč.

Eva Šišková za Jihočeský kraj sdělila, že v roce 2021 došlo k navýšení finanční podpory o cca 13 % na 24 990 tis. Kč.

Jana Fiedlerová informovala, že v Královéhradeckém kraji bude letos podpora obdobná jako v roce 2020, tedy cca 17 mil. Kč, ještě však nejsou ukončené všechny dotační tituly.

Filip Zapletal uvedl, že v Plzeňském kraji je odborné sociální poradenství financováno obdobně jako v roce 2020.

Petra Fünfkirchlerová sdělila, že financování odborného sociálního poradenství v Ústeckém kraji bude také na podobných částkách jako v roce 2020.

Jakub Šlajs upřesnil, že ve Středočeském kraji je navýšení podpory dáno tím, že byly posíleny kapacity odborného sociálního poradenství, zejména dluhového poradenství.

2. Jak kraje ovlivňují a sledují vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením?

V některých krajích existují pracovní skupiny příp. poradní sbory hejtmana pro řešení problematiky osob se zdravotním postižením.

Zástupci krajů si měli připravit odpovědi na otázky „Je na kraji ustaven obdobný orgán, nebo kdo jeho činnost zastupuje?“ a „Pokud takovýto orgán je zřízen, jakou konkrétní činnost vyvíjí?“

Jiří Vencel z předem zaslaných odpovědí shrnul, že jsou velké rozdíly mezi jednotlivými kraji, Olomoucký kraj má dlouhodobě zřízen pracovní orgán hejtmana, na některých krajích činnost obdobných orgánů supluje odbory sociálních věcí, případně jsou vytvořeny monitorovací orgány k plnění krajských plánů vyrovnávání příležitostí, v řadě krajů v zásadě není nic speciálního, tam témata řeší například sociální komise nebo jiný ad hoc vytvořený orgán k řešení určitého problému.

Petra Fünfkirchlerová konstatovala, že v Ústeckém kraji se podařilo zachovat Poradní orgán hejtmana pro OZP a seniory, v poslední době bylo aktualizováno jeho složení, členy jsou i zástupci organizací OZP, od roku 2021 je platný nový krajský plán vyrovnávání příležitostí, poradní orgán se bude především zabývat jeho naplňováním a řeší i další aktuální témata.

Eva Šišková sdělila, že v Jihočeském kraji žádný poradní sbor hejtmana není zřízen, práce je delegována na odbor sociálních věcí, je však prováděno důsledné monitorování, v současné době probíhá příprava nového krajského plánu, který by měl začít platit od roku 2022.

Andrea Horáková informovala, že Karlovarský kraj nemá samostatný poradní orgán, ale má ustanovenu Komisi Rady Karlovarského kraje pro sociální oblast, mezi stálými hosty komise je krajská koordinátorka Národní rady osob se zdravotním postižením, nyní se předkládá závěrečná zpráva krajského plánu vyrovnávání příležitostí, který platil do roku 2020, nový krajský plán na roky 2021-2026 je již schválen.

Jana Fiedlerová seznámila přítomné s tím, že byla ustanovena Komise Rady Královéhradeckého kraje pro zdravotně postižené, jejím hlavním úkolem je tvorba, naplňování a monitoring krajského plánu, v roce 2020 se prodloužila platnost krajského plánu do roku 2021, letos bude plán buď aktualizován, nebo bude vytvořen nový.

Filip Zapletal podal informaci, že Plzeňský kraj nemá poradní orgán, problematikou OZP se zabývá Výbor Zastupitelstva Plzeňského kraje pro oblast sociálních věcí, koordinačním orgánem je Odbor sociálních věcí, ale další dotčené odbory se na činnosti podílí, krajský plán platí do roku 2023, probíhá úzká spolupráce s NRZP.

Andrea Klimečková uvedla, že Liberecký kraj má aktuálně zpracovaný krajský plán s platností do roku 2024, v přípravě je závěrečná zpráva k minulému krajskému plánu, pracovní skupina pro

tvorbu a monitoring krajského plánu je složená ze zástupců zainteresovaných odborů, probíhá úzká spolupráce s NRZP.

Ondřej Flégr informoval, že v Pardubickém kraji je zřízen poradní orgán radního zodpovědného za sociální oblast, do práce orgánu jsou zapojeny dotčené odbory KÚ i zástupci organizací zastupující OZP.

Jakub Šlajs sdělil, že Středočeský kraj nemá ustanovený žádný specifický orgán, krajský plán je pravidelně vyhodnocován, jeho jednotlivá opatření mají svého garanta, kterým jsou jednotlivé odbory KÚ, evaluace plánu je předkládána zastupitelstvu k projednání.

3. Formou jakých opatření kraj podporuje osoby se zdravotním postižením v době COVID-19?

K tomuto bodu měli zástupci krajů odpovídat na otázky „Jaká specifická opatření byla již realizována?“ a „Jaká specifická opatření se připravují k realizaci?“

Jiří Vencel shrnul, že v některých krajích zásadním způsobem řešili, jak očkovat imobilní občany, kteří nejsou schopni dojet k lékaři nebo do očkovacích center, a jak posílit mobilní týmy, které by očkovaly v domácím prostředí.

Andrea Horáková uvedla, že Karlovarský kraj, co se týká očkování v pobytových zařízeních případně imobilních občanů, nedodržoval přímo centrální strategii, ve spolupráci s krajskou koordinátorkou očkování se podařilo během prvních třech měsíců roku 2021 proočkovat všechny rizikové skupiny včetně neformálních pečujících. S odborem zdravotnictví a s praktickými lékaři se podařilo zajistit očkování imobilních občanů ve vlastních domácnostech tak, že lékaři indikovali transport zdravotnickou záchrannou službou do očkovacího centra, pokud klient nebyl schopen transportu, byl očkovan přímo v domácnosti.

Eva Šišková informovala, že Jihočeský kraj všechny zdravotně postižené v zařízeních přednostně testoval a očkovoal, je zřízeno call centrum, kde objednávají seniory a OZP na očkování, linka zároveň poskytuje i další informace.

Andrea Klimečková sdělila, že Liberecký kraj dodržoval nastavenou očkovací strategii, očkovoalo se v pobytových zařízeních a v domovech s pečovatelskou službou, imobilní pacienti byli dopravováni do očkovacího centra, pokud jim očkování v domácnosti nezajistil praktický lékař. Byl podporován také rozvoz ochranných pomůcek, kraj má zřízenou očkovací telefonní linku, která pomáhá s registracemi a rezervacemi termínů.

Petra Fünfkirchlerová podala informaci, že v Ústeckém kraji byla také zřízena telefonní linka pro seniory i další osoby, které potřebovaly pomoc s registrací k očkování a rezervací termínu, v kraji fungovaly mobilní očkovací týmy pro klienty pobytových služeb i jejich zaměstnance, rozvoz ochranných pomůcek byl zajištěn.

Jana Fiedlerová uvedla, že v Královéhradeckém kraji také fungovala infolinka i e-mail, zprostředkovávaly se informace pracovníkům sociálních služeb, byla zajištěna bezplatná infolinka s přepisem pro osoby s postižením sluchu, která je dostupná ve vybraných časech.

Filip Zapletal konstatoval, že Plzeňský kraj postupoval v souladu s celorepublikovou strategií očkování, dříve však očkovoal pracovníky terénních služeb, převážně pečovatelských a osobních asistencí, hejtmanka se opakovaně scházela se starosty obcí a požádala je o pomoc seniorům a OZP při dopravě k očkování, byly spuštěny dvě linky pro registraci k očkování, probíhala úzká spolupráce s NRZP, mobilní týmy se nepodařilo zajistit.

Ondřej Flégr doplnil, že Pardubický kraj nad rámec strategie očkovoal od února 2021 pracovníky terénních a ambulantních služeb a postupně i dalších, některé sociální služby zřizovaly krizové

linky, byly k dispozici občanské poradny, kraj má 17 očkovacích míst, očkování imobilních občanů se řeší převozem do očkovacího místa nebo ve spolupráci s praktickými lékaři.

Jakub Šlajs uvedl, že Středočeský kraj provozuje mobilní očkovací tým, nad rámec se řešilo bezplatné testování seniorů a OZP, je provozována krizová linka, také probíhalo přednostní očkování pracovníků pečovatelských služeb a osobní asistence, v dubnu 2021 byl schválen nákup cucacích PCR testů pro žáky speciálních škol.

4. Informace o schváleném Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, jeho hlavní oblasti

Pavel Ptáčník seznámil přítomné s novým Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025 (dále jen „Národní plán“), který byl schválen v červenci 2020. Národní plán je základním strategickým dokumentem, který určuje směřování vládní politiky ČR v oblasti vytváření rovných příležitostí pro OZP.

Základním cílem a účelem schváleného Národního plánu je navázat na doposud realizovanou státní politiku v této oblasti, pokračovat v prosazování a podpoře integrace OZP a prostřednictvím konkrétních opatření naplňovat jednotlivé články Úmluvy o právech OZP.

První část Národního plánu obsahuje základní informace vztahující se k tomuto strategickému dokumentu, dále účel a kontext vzniku Národního plánu, definici jeho uživatelů a základních používaných pojmů. Druhá, analytická část, obsahuje definici řešené problematiky, zhodnocení plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro OZP na období 2015–2020 a statistické údaje týkající se těchto osob. Třetí část, která je svým obsahem nejrozsáhlejší, zahrnuje výčet 17 strategických oblastí podpory OZP, na které je Národní plán zaměřen. Jedná se o tyto oblasti: Obecné závazky a principy ochrany před diskriminací, Přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací, Přístupnost informací a služeb veřejné správy, Mimořádné události a krizové situace, Nezávislý život, Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti, Život v rodině, Vzdělávání a školství, Zdraví a zdravotní péče, Rehabilitace, Zaměstnávání OZP, Posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystémy sociálního zabezpečení, Pečující osoby, Participace OZP a jejich organizací na politickém a veřejném životě, Přístup ke kulturnímu dědictví, účast na kulturním životě a sportovních aktivitách, Statistické údaje a Koordinace a monitorování plnění Národního plánu. Vyjmenované oblasti svým obsahem navazují na jednotlivé články Úmluvy o právech OZP. V úvodu každé strategické oblasti je uveden popis současné situace v ČR. Každá oblast obsahuje cíle, jichž má být v následujícím období dosaženo, soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortů, které jsou za jejich plnění odpovědné, a indikátory monitorující jejich plnění.

Přijetí a realizace Národního plánu přispívá i k naplnění tzv. základní horizontální podmínky Provádění a uplatňování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, splněním této podmínky bude umožněno čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Národní plán je zveřejněn na webových stránkách Úřadu vlády:

<http://www.vlada.cz/cz/ppov/vvozp/dokumenty/narodni-plan-podpory-rovnnych-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-na-obdobi-2021-2025-183042/>

V případě zájmu může sekretariát Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením poskytnout i tištěnou verzi.

Petra Fünfkirchlerová informovala, že v Ústeckém kraji nový krajský plán svou strukturou vychází již z tohoto Národního plánu.

Andrea Horáková potvrdila, že Karlovarský kraj také vychází z Národního plánu.

5. Podněty členů na témata dalšího jednání odborné skupiny

Jiří Vencel vyzval členky a členy ke sdělení námětů na příští jednání, které je možné zaslat také prostřednictvím e-mailu.

Petra Fünfkirchlerová navrhla téma transformace osobní asistence pečovatelské služby, kterou se Ústecký kraj intenzivně zabývá, bylo by zajímavé vědět, jak postupují kolegové v ostatních krajích, neboť tlak na poskytování terénních služeb oproti pobytovým službám je velký.

6. Různé

Andrea Klimečková vynesla dotaz, zda bude projekt Euroklíč dál pokračovat ve stejné intenzitě.

Jiří Vencel odpověděl, že projekt s podporou MMR pokračuje dále, přesnější informace mohou být podány na příštím zasedání odborné skupiny.

Na závěr Jiří Vencel poděkoval členkám a členům za účast, sdělil, že další zasedání je plánováno na podzim tohoto roku a ukončil jednání.

V Praze dne 14.06.2021

Zapsala: Martina Jelínková
tajemnice VVOZP

Schválil: Jiří Vencel
předseda Odborné skupiny

Příloha